

Організація бібліотечно-інформаційних ресурсів як складник формування вітчизняного інтегрованого інформаційного простору : зб. наукових праць / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України ; ред. колегія: В. І. Попик (гол.) та ін. – Київ, 2017. – Вип. 45. – 220 с.

Збірник, підготовлений за результатами виконання наукової теми «Організація бібліотечно-інформаційних ресурсів як складова формування вітчизняного інтегрованого інформаційного простору» (2014–2016 рр.), висвітлює широке коло питань, пов'язаних з організацією ресурсів, інформує про теоретичні та практичні аспекти бібліотечної діяльності, визначальними чинниками яких стали комп'ютерні технології.

Наукові статті презентують окремі напрями сучасного бібліотекознавства, висвітлюють нові форми співробітництва та взаємодії бібліотек в контексті переходу до інформаційного суспільства та суспільства знань.

Видання адресовано працівникам бібліотечно-інформаційної галузі, викладачам, аспірантам і студентам вишів.

Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

Затверджено до друку вченою радою
Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського
(протокол № від грудня 2016 р.)

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського НАН України, 2017

Вступне слово	7
Стрішенець Н. Зарубіжна каталогізація: пов'язані дані та BIBFRAME	9
Керзюк О. Організація та доступ до інформації у Британській бібліотеці	22
Вихристюк О., Яновська В., Ятченко А. Міжнародний книгообмін у світовому інформаційному просторі (на прикладі співробітництва НБУВ з окремими країнами)	30
Баньковська І. Організація бібліотечних консорціумів (із досвіду роботи зарубіжних бібліотек)	47
Гуцол Г. Універсальна десятикова класифікація в Україні: історія і сучасність	61
Василенко О. Інформаційно-комунікаційна діяльність наукової бібліотеки в контексті сутнісних функцій	71
Добко Т. Довідково-бібліографічна діяльність і довідково-бібліографічне обслуговування: співвідношення понять і термінів	82
Скорохватова А., Смілянець С. Співпраця Національної історичної бібліотеки України із закладами науки, освіти та культури	96
Солоіденко Г. Роль академічних бібліотек в організації і структуруванні інформаційних ресурсів	104
Полякова О., Сокур О. Організація бібліотечно-інформаційних ресурсів у наукових установах НАН України	118
Чайковська Л., Білько Є. Видання науково-дослідницьких установ Національної академії наук України як складник документного потоку наукових видань Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: структура та наповнення у 2012–2015 рр.	128
Яковенко О., Починок О. Формування фонду архівного примірника видань творів друку України в Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського	146
Зайченко Н., Сандул О. Бібліометричний напрям розвитку реферативної бази даних «Україніка наукова»	156

ВСТУПНЕ СЛОВО

Клюшнікова О. Формування реферативних ресурсів в окремих країнах пострадянського простору	170
Ейсмонт Ю. Термінотворення на сучасному етапі: чи є загрози українській мові? (за матеріалами УРЖ «Джерело»)	184
Шкаріна В. Трансформація довідково-бібліографічного апарату бібліотеки: реалії та перспективи	190
Полякова О., Смуць С., Сокур О. Пошукові можливості каталогів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського та їх оцінка читачами	203
Посметна О., Клочок Т. Переоблік бібліотечного фонду у світлі змін нормативних документів	210

Швидкий розвиток сучасних засобів організації бібліотечно-інформаційних ресурсів, зумовлений впровадженням комп'ютерних технологій у бібліотечну справу, процеси глобалізації інформаційного простору викликали не лише появу нових видів документів, нових носіїв і середовища, в якому взаємодіють, а й змінили характер інформаційних потреб суспільства, сприяли розвитку альтернативних каналів наукової комунікації та організації інформації.

Головною метою організації ресурсів є впорядкування та встановлення легкого й ефективного доступу до них, як у традиційній бібліотеці, так і в електронному середовищі. Організація бібліотечно-інформаційних ресурсів складає основу діяльності бібліотеки, адже включає каталогізацію, у т. ч. предметну каталогізацію, систематизацію, бібліографування та інші форми організації інформації відповідно до запитів читачів, і характеризує контекст як традиційної, так і цифрової бібліотеки.

Поява електронних ресурсів, електронного пошуку внесла зміни до змісту поняття «організація бібліотечно-інформаційних ресурсів». Нині вона поділяється на організацію друкованих ресурсів та організацію електронних (бібліографічних і небібліографічних) ресурсів, які вимагають нових підходів, відмінних від тих, що використовувалися у традиційних бібліотеках. З'явилися нові способи та стандарти організації електронних ресурсів: бази даних та управління базами даних таксономії та метадані, стандарти метаданих, такі як Дублінський набір основних елементів метаданих, а також нові, останні підходи до організації веб-ресурсів, наприклад, семантичний веб, з використанням онтологій для забезпечення семантичного доступу та пошуку веб-документів.

Економічна доцільність впровадження нових форм і засобів організації бібліотечно-інформаційних ресурсів полягає у необхідності розроблення та адаптування таких засобів організації, які б відповідали викликам сучасного інформаційного середовища, забезпечували оптимальний доступ до постійно зростаючого числа ресурсів. При цьому окрема бібліотека (на основі інтеграції ресурсів) має стати осередком доступу до набагато більшого універсу знань, аніж володіє сама. У цьому – одна із заповуток її конкурентоспроможності у майбутньому. Для цього життєво важливим є формування єдиного інтегрованого науково-інформаційного простору держави і вирішення проблем, що виникають у цьому процесі.

Збірник наукових статей, підготовлений за результатами науково-дослідної роботи «Організація бібліотечно-інформаційних ресурсів як складова формування вітчизняного інтегрованого інформаційного простору» висвітлює широке коло питань, пов'язаних з організацією ресурсів у вітчизняних бібліотеках, засвідчує думку фахівців про те, що ця діяльність потребує спільних зусиль.

Матеріали збірника позначені прагненням більшості авторів простежити, як вплив нових інформаційних технологій позначився на удосконаленні бібліотечних технологічних циклів, сприяв впровадженню інноваційних напрямів діяльності.